
Kailasashailaparakaravarnanam 3

కైలాశశైలప్రాకారవర్ణనమ్ 3

Document Information

Text title : Kailasashailaparakaravarnanam 3

File name : kailAsashailaprAkAravarNanam3.itx

Category : shiva, shivarahasya

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | mAheshvarAkhyah prathamAMshaH | adhyAyaH 16 -
panchabrahmaprAkAravarNanam ||

Latest update : January 6, 2024

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

January 6, 2024

sanskritdocuments.org

కైలాసశైలప్రాకారవర్ణనమ్ 3

(కైలాసశైలే పఞ్చబ్రహ్మప్రాకారవర్ణనమ్ 3)

స్కన్ద ఉవాచ-

శ్రుణుధ్వం బ్రహ్మవిచ్ఛేష్ఠా (బ్రహ్మవిష్ణవాద్యా)

మునయశ్చ గణోత్తమాః (తపోధనాః) ।

జైగీషవ్య మహాప్రాజ్ఞ శ్శ్రుణుధ్వమమలాః కథాః ॥ ౭॥

శమోభర్విచిత్రవిభవాశ్శోత్రపానామలాః కథాః ।

క్షీరోదధిమహాఖాతప్రాకారోఽస్తితదన్తరః ॥ ౮॥

(తత్పురుష)

ఉద్భూతచన్ద్రకీరణైస్తరజ్జవైవ భాసురః ।

రజతోచ్ఛాయశ్శృంగ్రో మహావృషభలాఞ్ఛితః ॥ ౯॥

నానాగోపురరత్నైఃపుప్రభాభాసితదిజ్ముఖః ।

స్ఫటికైః కృతదేవేశవరసున్దరవిగ్రహైః ॥ ౧౦॥

శోభితో గోపురాణాఞ్చ సమూహైః పరిశోభితః ।

తత్పూర్వదేశే దేవస్య తత్పూర్వస్య మనోహరమ్ ॥ ౧౧॥

గోపురం సౌధసుభగం స్తమ్భవిద్రుమపుత్రికమ్ ।

మణికృష్టాచ్ఛవలభీనిర్యత్పారావతీగణమ్ ॥ ౧౨॥

తత్ర సింహాసనవరం నవరత్నవిచిత్రతమ్ ।

తత్ర స్థితం గణైర్దేవేశూలతేజోలసత్కరైః ॥ ౧౩॥

కపర్దధృతచన్ద్రాయైర్భస్మితామలలోచనైః ।

త్రిపుణ్ణావిలసదాఘైర్విలసదాఘలలోచనైః ॥ ౧౪॥

రత్నాన్తరితరుద్రాక్షమాలాలశితకన్ధరైః ।

నీరదోద్యత్ప్రభాభాస్వన్నీరజోపమకన్ధరైః ॥ ౧౫॥

వాతాశనకృతోచ్ఛ్వాసచలద్ధారమనోహరైః ।

మహాడమరునాదేన భీషితాఖిలదిక్పటైః ॥ ౧౬ ॥

ఫణామణీకృతాపారనూపురాజ్గదకఙ్కణైః ।
రణన్మజ్జీరవలయైస్సింహసంహననైర్గణైః ॥ ౧౭ ॥

పుణ్డరీకాజనభవత్కృష్ణరేఖాకటీతటైః ।
మహేభవర్మవననైర్బాలాతపసమప్రభైః ॥ ౧౮ ॥

గణేన్ద్రైర్వారణేన్ద్రాభైః కరిశుణ్డోరుబాహుభిః ।
ఆహిమన్యుభిరుత్కృష్టైః కోటిభిర్గణపైర్వృతః ॥ ౧౯ ॥

పుషత్కకరనిస్తంశవాణాసనధరైర్వరైః ।
పూర్వతో భాతితత్పూర్వశ్చేన్ద్రకున్దసమప్రభః ॥ ౨౦ ॥

జటాముకుటసంశోభిరాజరాజకలాధరః ।
భస్మాభ్యుక్తస్త్రిపుణ్డాఙ్కచతుర్బాహురుదారధీః ॥ ౨౧ ॥

త్రిణేత్రో నీలకణ్ఠశ్చ బాలసూర్యాయుతప్రభః ।
తత్పూరుషం మహాలింగం సమ్పూజ్య వరివస్యయా ॥ ౨౨ ॥

సమర్చయతి విప్రేన్ద్ర బిలవపత్త్రైశ్చివార్చకః ।
స్తువతే సావధానేన తల్లింగం రత్నధామగమ్ ॥ ౨౩ ॥

--

తత్పూరుషః -

స్వచ్ఛఛత్రాభిరామం ఛవిజితరజతం ఛన్దసాఙ్గీతతుష్టమ్
స్వచ్ఛన్దాయాం నిరిచ్ఛోదధినిజమహిగోచ్ఛన్నమచ్ఛాచ్ఛదేహమ్ ।
ఛద్యేత్థారిఛదాచ్ఛఛదమజమజరం పిఞ్చతాపిఞ్చగుచ్ఛ-
ఛాయాసఛాయవామాఙ్కమమదధిషణే సద్విపచ్ఛేదనేచ్ఛమ్ ॥ ౨౪ ॥

ఆశివిషాఙ్గద సదైవ మహేశ కాశివాసీకృతానన్దవన ప్రసీద ।
సంసారవారాశితరే పురారే కీనాశనాశ భయమాశు వినాశయాయ ॥ ౨౫ ॥

--

స్కన్ధః -

ఇత్థం స్తౌతి సదాకాలం పురుషః పురుషేశ్వరమ్ ।
(ఇత్థం స్తౌతి సదాకాలం తత్పూరుషః పరమేశ్వరమ్) ।
(అఘోర)

తత్రాస్తేగణపాధీశఃప్రాచీంతామ్పూలయన్దిశమ్ || ౨౬||

క్షారోదధిపరీవృత్తః కాలాయసవినిర్మితః |

ప్రాకారో రాజతే విత్ర దక్షిణే గోపురైర్వృతః || ౨౭||

లవణామ్నోధికల్లోలఘుర్పరానిలఘోషితః |

తత్ర నానా మహాభోగఫణారత్రాలయో మహాన్ || ౨౮||

సౌధాన్తరస్థపీఠస్థోభ్రుకుటీ కుటీలాననః |

ఉచ్ఛణ్ణతరకోదణ్ణఖణ్ణితారాతిమణ్ణలః || ౨౯||

జటామణ్ణలగోదాస్థాసీసుధామణ్ణలశేఖరః |

విద్యుల్లతేవ ఘనవద్దంష్ట్రాశోభితవక్త్రకః || 30||

సీలామలతనూభాస్వద్భాసితాలేపసుందరః |

సజలోద్దమఘనగగర్భాన్తరవిద్యుతా || 3౧||

సదృశామలపుణ్ణాఙ్గుస్తీలకాకల్పభూషితః |

ధనుర్వేత్తిధరస్తాదృగ్గణపైరభితో వృతః || 3౨||

ప్రసన్నకరసంకాశదోర్దణ్ణవరచణ్ణకైః |

బ్రహ్మణ్ణసోఘటనారావైః కోదణ్ణవరమణ్ణితైః || 33||

అఘోరో ఘోరవదనః పాతితాన్తక్షిణాన్దిశమ్ |

చణ్ణాఙ్గానతమోచ్ఛణ్ణఖణ్ణనేమణ్ణితాలకః || 3౪||

అఘోరేశం మహాలింగం సమ్పూజ్య స్తౌతి భక్తీతః ||

--

అఘోరః -

సజ్జన్నిర్జరరాజరాజమకుటీనీరాజనభ్రాజిప-

ద్రాజివం జగద్రారిభజ్జానరతజ్ఞోతారమాజౌ పురా(ర)మ్ |

ఆసామ్రాజ్యమిహైవ జీవితనయే సాయుజ్యమేవేజ్యయా

దాతారం భజ ధూర్జటిం స్వహృదయ మే జహ్నుకన్యాభుజ్జమ్ || 3౫||

అనికటగమకపటగిరామహికటకం నటనలమ్పటం ఖపటమ్ |

అఘపటలపాటనపటం హాటక గోధారిధారిణం వన్దే || 3౬||

--

స్కన్దః -

(సద్యోజాత)

ప్రతీచ్యామపితత్రాస్తి ప్రాకారః పుష్పరాగజః ।
పుష్పరాగమణిజ్యోతిర్విభాసితదిగంతరః ॥ 3౭॥

తన్మణీన్ద్రకృతానేకరుద్రక్రీడాదివిగ్రహైః ।
వృషభైస్తాదృశైరేవ గోపురాగ్రప్రకల్పితైః ॥ 3౮॥

గోపురైర్భూధరాకారైః రాజత్కలశసుందరైః ।
తత్రాస్తి భవనం పుణ్యం నానామణివిరాజితమ్ ॥ 3౯॥

వేదికాపట్టికోపేతం సిహ్మాసనవరైర్వృ(ర్వృ)తమ్ ।
సద్యోజాతం సుఖాసీనం షారసారవిభూషితమ్ ॥ ౪౦॥

పూర్వజాతనిశానాథభాసురాక్రమనోహరమ్ ।
రాజస్పృక్ష్ణమలజటాకృతాపీడనిశాకరమ్ ॥ ౪౧॥

ఉడునాయకసంశోభిభాలానలవిలోచనమ్ ।
ప్రచణ్డతరమారాణ్డమణ్డలోత్తమభూషితమ్ ॥ ౪౨॥

నీలేస్థివరసజ్కాశగ్రీవాయలయసుందరమ్ ।
పుష్పరాగకృతానేకమాలాకలితకన్ధరమ్ ॥ ౪౩॥

వైయాఘ్రచర్మవిలసత్కటిరత్నసుకాఞ్చికమ్ ।
అహిమన్యువరానేకతాదృశైర్గణపైర్వృతమ్ ॥ ౪౪॥

పాశాఙ్కుశాభయకరం పాశినా పరిసేవితమ్ ।
దధిమణ్డమహామ్భోధిమధ్యసౌధవరాశ్రయమ్ ॥ ౪౫॥

గణైశ్చాపిమహోద్ధణ్డడిమ్భారావవిభీషణైః ।
సేవితం పాశిభిస్త్రపశ్చిమామాప్రితాన్దిశమ్ ॥ ౪౬॥

సద్యోజాతేశ్వరం లింగం స్తౌతి భక్త్యా ప్రపూజయన్ ॥ ౪౭॥

--
సద్యోజాతః -

పాటీరద్రుమకీటకేతనజటాకోటీరభాగేరట-
త్సాబోచైస్త్రటిసీస్యదార్భటతటజుటీకృతాహిఘట ।
ఘోటాకృత్రిమగోకటీతటపటీభూతేభవర్మామృర
క్షోణీరుణ్ణికటాటఖాటవిటపిన్మచ్చిత్తతట్యామట ॥ ౪౮॥

వతంసితసుధాకరం వరగుణౌఘరత్నాకరం
 స్ఫురన్నిటిలలోచనజ్వలనదగ్ధమీనధ్వజమ్ |
 కులాచలకుమారికాకుచతటీపటీరాజ్కీతమ్
 భజామి భజతాం సదాభయదమీశ్వరం శక్కురమ్ || ౪౯ ||

--

స్కంధః -

ఇతి స్తౌతి సదా లింగం సద్యోజాతో మహేశ్వరమ్ |

(వామదేవ)

తదుత్తరేఽపి ప్రాకారో గోమేధమణికల్పితః || ౫౦ ||

ఘృతోదేనావృతస్తత్ర తత్కల్లోత్థవాయుభిః |

పరివీతో గోపురైశ్చ తస్మణీన్యకృతైశ్శుభైః || ౫౧ ||

వరరుద్రావతారోద్యద్విగ్రహైర్వృషభైర్యుతమ్ |

శోభితం తత్ప్రభాభిశ్చ తస్థానం చ తస్య హి || ౫౨ ||

సాధైరపారశిఖరైర్బహుస్తమ్భవిరాజితైః |

తత్ర సంస్థం మహాబాహుం వామదేవం త్రిలోచనమ్ || ౫౩ ||

సిహ్మాసనే సుఖాసీనం భస్మోద్ధూలనపాణ్డరమ్ |

హరిన్మణినిభాకారం విద్యున్నిభజటాధరమ్ || ౫౪ ||

తిపుణ్ణాజ్కీతసద్భాలం ఖఙ్గళేటఘరం శుభమ్ |

ప్రసన్నాస్యనీలకణ్ఠం రాజదీన్దుకలాధరమ్ || ౫౫ ||

హరితైర్గణపైశ్చైవ వాయుభిః పరినీచితమ్ |

ఉద్యన్మరతకీగర్భసున్దరైర్వాయువేగితైః || ౫౬ ||

తిపుణ్ణాచన్ద్యార్ధరైర్జటామణ్డలమస్తకైః |

బాణబాణాసనధరైర్వల్లకాభూషభూషితైః || ౫౭ ||

వల్లకీమురజోత్తుఙ్గమృదఙ్గవరవాదకైః |

సేవితం పరితో వీరైశ్శూలామలలసత్కరైః || ౫౮ ||

వామదేవం సామజాతాజనబద్ధకటీతటమ్ |

కణ్ఠే భుజఙ్గసంయుక్తం మృగేన్ద్రామలలోచనమ్ || ౫౯ ||

కుబేరేణోత్తరాం పాతి దిశం యక్షేశ్వరావృతామ్ |

వామదేవేశ్వరం లిङ्గం సమ్పూజ్యాస్తువదీశ్వరమ్ || ౬౦||

--

వామదేవః -

తిష్ఠన్తే స్తుతిపాఠనే తవ విభో నిఘ్నాతనిష్ఠీవవ-
 చ్ఛాత్ర్యం నిఘ్నరతాం విధూయ మనసా బ్రహ్మైకనిష్ఠాః కతి |
 వైకుణ్ఠార్చిత రత్నపీఠనిలయ శ్రీకణ్ఠ కణ్ఠోల్లస-
 స్నీల జ్యేష్ఠ కనిష్ఠ కుష్ఠహనన శ్రేష్ఠాన్తరాతిష్ఠ మే || ౬౧||

సురకువలయసోమం వామదేవాఖ్యసామస్తుతమఖిలగుణానాం సీమధామానమీశమ్ |
 జగదవనవినాశం శామభివోద్యత్సుకామం నిజనయనకటాక్షైర్ధగ్ధకామం భజేఽహమ్ ||
 ౬౨||

--

స్కన్ధః -

ఏవం స్తౌతి మహాదేవం వామదేవః ప్రసన్నధీః |

(ఈశాన)

తదన్తరా గిరేర్మూర్ధ్ని సంస్థో హీరకసౌధకః || ౬౩||

రుద్రావతారప్రభవైర్విగ్రహైర్వృషభైరపి |

ఉరగేన్ద్రమహాహరో మధ్యన్దినరవిప్రభః || ౬౪||

శర్వరీశానమకుటీభూతిభూషితవిగ్రహః |

గజేన్ద్రచర్మవసనో హీరమాలాకృతాఙ్గకః || ౬౫||

అన్తరిక్షై రుద్రగణైః పాతి వ్యోమ మనోహరమ్ |

నిషణ్ణిభిః కవచిభిశ్చురికాహేతిధారిభిః || ౬౬||

వ్యోమకేశప్రసాదేన చేశానశ్చోశితా సతామ్ |

ఈశానేశం మహాలిङ్గం సమ్పూజ్య స్తౌతి భక్తితః || ౬౭||

--

ఈశానః -

రథన్తరరవప్రియం రథరథాఙ్గపాణీశరం మనోరథపథాతిగం సురథనాథసత్కృణం |

భగీరథపథానుగావిహితజహ్నుకన్యాజటం భజామి సురగో రథప్రియమపారపాపహమ్

|| ౬౮||

చషకే నిజవాజిహేషితైశ్చరణే వాయుసుభోజిశిష్ణోతైః |

కటిసీమ్ని సుభూరిబృహ్మితైర్ముఖరం దైవతమావిరస్తు చిత్రే || ౬౯ ||

అశ్వికృతస్త్వికృతవేదరాశినాఙ్గీకృతాఙ్గీకృతశమ్పూరారిః |
అస్త్రికృతస్త్రికృతదానవారిర్దేవస్సదా మే హృదయే చకాస్తు || ౭౦ ||

--

స్కంధః -

మహాకైలాసభవనే మణికల్పితముత్తమమ్ |

రత్నప్రాకారమేతద్ధిపఞ్చబ్రహ్మప్రకల్పితమ్ || ౭౧ ||

మహేశేన తదా విప్ర శ్రవణాదఘనాశనమ్ || ౭౩ ||

విచిత్రం శివనిర్మాణం విచిత్రం శివచేష్టితమ్ |

విచిత్రా శివమాయా సా మహామాయస్య శూలినిః || ౭౪ ||

|| ఇతి శివరహస్యాన్తర్గతే మాహేశ్వరాఖ్యే కైలాసశైలే పఞ్చబ్రహ్మప్రాకారవర్ణనమ్ ||

- || శ్రీశివరహస్యమ్ | మాహేశ్వరాఖ్యః ప్రథమాంశః | అధ్యాయః ౧౬ -
పఞ్చబ్రహ్మప్రాకారవర్ణనమ్ ||

- .. shrIshivarahasyam . mAheshvarAkhyah prathamAMshaH . adhyAyaH 16 -
pa nchabrahmaprAkAravarNanam ..

Notes:

Skanda స్కంధ continues to describe in detail to Jaigīṣavya జైగీషవ్య, about the abodes at Mount Kailāsa కైలాస శైలప్రాకార of the five aspects of Śiva శివ - the Panchabrahma పఞ్చబ్రహ్మ that include Tatpuruṣa తత్పరుష in East, Aghora అఘోర in South, Sadyojāta సద్యోజాత in West, Vāmadeva వామదేవ in North, and Īśāna ఈశాన towards Zenith. He outlines about the worship of the respective Liṅga లింగ while describing these five forms/aspects of Śiva శివ.

Śivarahasyam Aṃṣaḥ-1 (Māheśvarākhyā) శివరహస్యమ్ అంశః-౧ (మాహేశ్వరాఖ్య) has several descriptions about Mount Kailāsa కైలాస శైల and Śiva శివ. Selected verses from some of the chapters are presented here.

Encoded and proofread by Ruma Dewan

——
Kailasashailaprakaravarnanam 3
pdf was typeset on January 6, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

